

Sygn. akt III UK 414/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania T.P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o rentę wojskową,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13 listopada 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i odstępuje od obciążenia skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego strony przeciwnej,

2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata Z.L. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującemu się w postępowaniu kasacyjnym, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 22 marca 2017 r., sygn. akt IV U (...), oddalił odwołanie wnioskodawcy T.P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 15 września 2015 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty wojskowej.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt III AUa (...), oddalił apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku (pkt 1), przyznając pełnomocnikowi wnioskodawcy koszty nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu (2).

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył wnioskodawca, reprezentowany przez pełnomocnika wyznaczonego z urzędu, w zakresie pkt. I).

Zarzucono: 1) naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 285 § 2 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. polegające na oddaleniu wniosku dowodowego wnioskodawcy o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z łącznej opinii zespołu biegłych lekarzy psychiatry, neurologa, urologa, otolaryngologa oraz biegłego psychologa, względnie co najmniej opinii biegłego z zakresu psychiatrii przy udziale biegłego psychologa - celem sporządzenia łącznej opinii dotyczącej całościowego stanu zdrowia wnioskodawcy i ustalenia tym samym, czy jest on całkowicie czy częściowo niezdolny do pracy oraz ustalenia, czy niezdolność ta powstała w związku z pełnioną służbą wojskową i czy ma ona charakter trwały czy też czasowy; 2) „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, art. 52 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 2193) na podstawie tego przepisu w przypadku ustania prawa do renty wojskowej z powodu braku inwalidztwa prawo do renty powstaje ponownie jeżeli ponownie inwalidztwo powstało w skutek pogorszenia się stanu zdrowia w związku z kalectwem lub chorobą, które uzasadniały poprzednio prawo do renty.”; 3) nierozważenie wszystkich okoliczności faktycznych, które były podstawą do zasądzenia renty wojskowej, w tym oddalenie wniosku dowodowego wnioskodawcy o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii zespołu biegłych lekarzy psychiatrów, neurologa, urologa, otolaryngologa oraz biegłego psychologa, a w każdym razie o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu psychiatrii oraz biegłego psychologa - dla wydania łącznej opinii dotyczącej kompleksowej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy i wpływu na siebie współistniejących u wnioskodawcy schorzeń, w celu ustalenia czy wnioskodawca jest całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy, tj. czy utracił zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, w tym pracy w swoim zawodzie oraz czy

niezdolność ta jest czasowa czy trwała i czy powstała w czasie trwania służby wojskowej, w związku czy bez związku z tą służbą.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, strona skarżąca wskazała na potrzebę wykładni przepisów prawa materialnego, „w szczególności art. 35 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych i ich rodzin z dnia 29 maja 1974 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 840 ze zm.) renta inwalidzka, a także, że zgodnie z odesłaniem zawartym w art. 64 w/w ustawy, wnioskodawca nie jest zgodnie z art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS , osobą niezdolną do podjęcia pracy, która utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu – w sytuacji gdy, jak wynika ze stanu faktycznego wnioskodawca jest osobą, u której wiek, predyspozycje psychofizyczne, stan zdrowia, a także występujące schorzenia wskazują , iż nie jest on osobą zdolną do podjęcia pracy, zaś okoliczności sprawy wskazują, że niezdolność do pracy powstała w czasie służby wojskowej”. Strona skarżąca wniosła, ponadto, o rozważanie „naruszenia powołanych w kasacji przepisów procesowych, a nadto rozbieżności pomiędzy zaskarżonym wyrokiem i orzecznictwem Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w tym zakresie podanych na stronie 7 wers 16, 17 i 18 od góry skargi kasacyjnej wnioskodawcy oraz strona 11 skargi kasacyjnej wers 1 do 17 od góry.”.

Pełnomocnik skarżącego wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu, oświadczając, że wnioskodawca ani w części ani w całości nie zapłacił kosztów pomocy prawnej.

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,

(2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Na etapie przedsądu ocenie Sądu Najwyższego podlegają tylko podstawy wskazywane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a nie podstawy skargi z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona skarżąca powinna zatem wykazać argumenty przemawiające za tym, aby skarga kasacyjna została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Spełnieniem tego wymagania nie jest przedstawienie dowolnych argumentów uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania, istotnych tylko w ocenie skarżącego. Uzasadnienie omawianego wniosku, ze względu na związek z przesądem, musi ściśle nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie może się ono jednak ograniczać jedynie do powtórzenia ich treści - niezbędne jest przedstawienie odpowiedniego wyводу jurydycznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365).

Należy zauważyć, że dwie pierwsze przesłanki przedsądu – występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) – muszą dotyczyć przepisów powołanych w podstawach kasacyjnych, bowiem zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach podstaw. Problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej musi bowiem dotyczyć kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy, nie może być dla niej prawnie obojętny. Tym samym w sprawie zachodzi konieczność wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tylko wtedy, gdy od interpretacji przepisów, przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zależy wynik sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243; z 25 września 2007 r., I UK 161/07, LEX nr 885063; z 19 września 2013 r., I PK 98/13, LEX nr 1555051).

Podstawę prawną zaskarżonego wyroku stanowi art. 52 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2193), zgodnie z którym w razie ustania prawa do renty inwalidzkiej z powodu braku inwalidztwa prawo do tej renty powstaje ponownie, jeżeli ponowne inwalidztwo powstało wskutek pogorszenia się stanu zdrowia w związku z kalectwem lub chorobą, które uzasadniały poprzednio prawo do renty. Przedmiotem sprawy jest zatem przywrócenie prawa do renty na podstawie tego przepisu. W związku z tym w sprawie nie występuje potrzeba wykładni art. 35 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych i ich rodzin. Od wykładni tego przepisu, uwzględniając podstawę prawną zaskarżonego wyroku, nie zależy bowiem rozstrzygnięcie tej sprawy.

Również wskazanie na art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) w kontekście uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej, nie może odnieść skutku zakładanego przez skarżącego, skoro przepis ten nie został powołany w podstawach kasacyjnych. Jak wyżej wskazano, określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. przesłanki przysądu muszą dotyczyć przepisów powołanych w podstawach kasacyjnych, bowiem zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach podstaw. Rozstrzygnięcie problemu prawnego skonstruowanego na tle przepisów, które pozostają poza kontrolą kasacyjną z uwagi na ich nieujęcie w podstawach kasacyjnych, nie będzie miało wpływu na wynik sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 marca 2011 r., II PK 10/11, LEX nr 1646567). Niezależnie od tego, pełnomocnik skarżącego nie sprecyzował we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, o który ustęp art. 12 wyżej wymienionej ustawy chodzi. W konkluzji, wywód strony skarżącej dotyczący tej kwestii (potrzeby wykładni przepisów prawa materialnego) jest tak dalece niezrozumiały, że nie można się w nim dopatrzeć przedstawienia jakiegokolwiek problemu interpretacyjnego dotyczącego określonego przepisu/przepisów prawa.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej nie wykazano również rozbieżności w orzecznictwie, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący nie sprecyzował we wniosku, o jakie rozbieżności chodzi.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

Uwzględniając wniosek pełnomocnika skarżącego o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, o kosztach tych orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1513) oraz § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 15 ust. 2 oraz § 4 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18) oraz art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

Mając na względzie sytuację życiową i materialną skarżącego, na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., odstąpiono od obciążania go kosztami postępowania kasacyjnego.

as